

MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO

Możliwości pozyskiwania środków Unii Europejskiej przez Fundusze Pożyczkowe i Poręczeniowe

Regionalne Programy Operacyjne 2007-2013

Departament Koordynacji Programów Regionalnych
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
4 września, 2008 r.

- Stanowisko Komisji Europejskiej (KE) na temat inżynierii finansowej ma swoje podstawy w zapisach art. 44 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999
- oraz art. 43-46 Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
- Ponadto prezentowane ono jest w Nocie Służb KE z 16 czerwca 2007 r. DOC COCOF/07/0018-EN.
- Przepisy wskazane powyżej stanowią podstawę dla realizacji działań polegających na wyborze przez Instytucje Zarządzające Regionalnymi Programami Operacyjnymi (IZ RPO) instrumentów inżynierii finansowej takich jak fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, jak i wdrożenia Inicjatywy JEREMIE.

Zgodnie z pismem KE z dnia 8 sierpnia 2008 r. w zakresie wszystkich rodzajów instrumentów inżynierii finansowej wsparcie udzielane pośrednikom finansowym w perspektywie finansowej 2007-2013 następuje w formie bezzwrotnej pomocy finansowej (grantu). W przypadku udzielenia wkładu bezzwrotnego na rzecz instrumentu inżynierii finansowej, instytucja zarządzająca powinna dopilnować, aby dochód z oprocentowania oraz środki wypracowane przez instrument inżynierii finansowej zostały ponownie zastosowane przez ten instrument jako wsparcie przedsiębiorstw.

Zgodnie z artykułem 43(1) Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006, postanowienia dotyczące inżynierii finansowej zawarte w Rozporządzeniu mają zastosowanie w stosunku do *„instrumentów inżynierii finansowej w formie operacji, które sprawiają, że inwestycje podlegają refundacji lub które oferują gwarancje dla inwestycji podlegających refundacji”* w przedsiębiorstwach, partnerstwach publiczno-prywatnych i innych projektach miejskich objętych zintegrowanymi planami zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

Warunkiem zakwalifikowania wpłat jako formy inżynierii finansowej w rozumieniu powyższego rozporządzenia i Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006, jest to aby wpłaty na rzecz przedsiębiorstw, partnerstw publiczno-prywatnych lub innych projektów miejskich nie odbywały się w formie wkładów bezzwrotnych, ale jako inwestycje zwrotne lub jako poręczenia inwestycji podlegających zwrotowi.

Operacją zgodnie z zapisami art. 44 Rozporządzenia Rady (WE)1083/2006 jest projekt lub grupa projektów pozwalające na osiągnięcie celów osi priorytetowej, do której odnosi się ta operacja. Na operację składa się zarówno wkład z programu operacyjnego w instrument inżynierii finansowej, jak i późniejsze inwestycje tego instrumentu inżynierii finansowej w przedsiębiorstwa, lub przekazywanie im pożyczek lub poręczeń w zakresie programu operacyjnego.

Beneficjentem jest sam instrument inżynierii finansowej. To sam instrument inżynierii finansowej realizuje operację poprzez wspomaganie przedsiębiorstw w formie inwestycji kapitałowych, pożyczek i poręczeń.

Instytucja zarządzająca powinna zastosować przejrzystą procedurę wyboru instrumentów inżynierii finansowej i podejmowania decyzji o wpłatach z programów operacyjnych na ich rzecz. Procedura wyboru powinna opierać się na konkretnych i odpowiednich kryteriach wyboru związanych z celami programu operacyjnego, kryteriach zatwierdzonych przez komitet monitorujący.

IZ powinna wybrać pośredników finansowych i podpisać z nimi umowy o finansowaniu zawierające elementy wskazane w art. 43(6) Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006, tzn.:

- strategię inwestycyjną i planowanie inwestycyjne;
- monitorowanie realizacji zgodnie z obowiązującymi zasadami;
- politykę wychodzenia z instrumentu inżynierii finansowej w odniesieniu do wkładu wniesionego przez program operacyjny;
- przepisy w zakresie likwidacji instrumentu inżynierii finansowej, w tym ponownego wykorzystania środków zwróconych z inwestycji do instrumentu inżynierii finansowej lub nadwyżek pozostałych po wykorzystaniu wszystkich gwarancji przypisanych do wkładu z programu operacyjnego.

Koszty zarządzania kwalifikowane w ramach Funduszy Strukturalnych nie mogą przekroczyć średniorocznie limitów określonych w art. 43(4) Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006, chyba że procedura przetargowa wykaże konieczność podwyższenia tych pułapów.

Komisja oczekuje, że instytucja zarządzająca będą negocjować koszty zarządzania zgodnie z zasadami rozsądnego zarządzania finansowego. Stawki określone w tym art. do obliczenia pułapów kosztów zarządzania stosuje się do wkładów z programów operacyjnych na rzecz funduszy powierniczych lub instrumentów inżynierii finansowej.

Zgodnie z art. 78 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 deklaracja wydatków zawiera całkowite wydatki opłacone na utworzenie lub wniesienie wkładu do instrumentów inżynierii finansowej. W ślad za ww art. podczas częściowego lub całkowitego zamknięcia programu operacyjnego wydatki kwalifikowane określa się, jako sumę:

- wszelkich płatności na inwestycje w przedsiębiorstwa dokonanych z każdego z powyższych funduszy; lub
- wszelkich udzielonych gwarancji, w tym kwot przeznaczonych na gwarancje przez fundusze gwarancyjne; i
- kwalifikowalnych kosztów zarządzania.

Zasoby zwrócone na rzecz operacji z inwestycji dokonanych z funduszy, określonych w art. 44 Rozporządzenia Rady (WE)1083/2006 lub pozostałe po uwzględnieniu wszystkich gwarancji zostają powtórnie wykorzystane przez właściwe organy państwa członkowskiego na rzecz projektów z zakresu rozwoju obszarów miejskich lub na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw.

W przypadku pożyczek, funduszy gwarancyjnych i venture capital, zwrócone zasoby obejmują odsetki i zyski kapitałowe.

Umowa o finansowanie zawarta pomiędzy instytucją zarządzającą a instrumentem inżynierii finansowej musi, zgodnie z art. 43(6) Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006 posiadać rozwiązania w zakresie wycofania wkładu programu operacyjnego z funduszu venture capital, pożyczki, poręczenia lub funduszu rozwoju miejskiego. Ponadto zgodnie z pkt 7 podczas częściowego lub całkowitego zamknięcia programu, następuje konieczność rozliczenia udzielonego wsparcia na rzecz pośredników finansowych oraz przedsiębiorców w postaci pożyczek lub gwarancji.

Mając na uwadze powyższe wydaje się, iż słusznym będzie określenie czasu rozliczenia realizacji projektu jako 31 grudnia 2015 (ostateczny termin kwalifikowalności wydatków z okresu programowania Funduszy Strukturalnych na lata 2007-2013).

Po prawidłowym rozliczeniu projektu, publiczne środki finansowe pochodzące z RPO pozostawałyby w kasie funduszu, który dalej wykorzystywałby je do udzielania wsparcia małym i średnim przedsiębiorstwom lub zwrócone do instytucji udzielającej wsparcia lub Państwa Członkowskiego.

Likwidacja funduszu nie jest zatem konieczna, ale wskazane może być aby określony został czas rozliczenia realizacji projektu rozumiany jako okres kwalifikowalności wydatków pochodzących z EFRR, realizowanych przez fundusz pożyczkowy/poręczeniowy.

Okres ten, wskazany został w art. 56 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 jako 31 grudnia 2015 r. Do tego czasu powinny zatem zostać udzielone poręczenia/pożyczki rozliczane w ramach projektu.

W roku 2015 następowaloby rozliczenie realizacji projektu przez wybrany fundusz. Rozliczenie takie skladać musialoby sie m.in. z zestawienia , zawierajacego nastepujace informacje:

- kwota pierwotnie otrzymanej z RPO jako kapitał funduszu,
- liczby i kwoty udzielonych z przyznanego kapitału pożyczek i poręczeń,
- kwoty odsetek, które powiększyły kapitał funduszu,
- kwoty utraconej przez fundusz (w postaci niespłaconych i nieściągalnych pożyczek, lub wypłaconych i nieściągalnych poręczeń) wraz z odpowiednim opisem wszystkich przypadków.

**Po dokonaniu rozliczenia opisanego powyżej,
możliwe są dwa schematy działań:**

- zwrócenie do Instytucji Zarządzającej/Państwa Członkowskiego pozostałych po rozliczeniu projektu środków finansowych,
- dalsze wykorzystywanie pozostałych środków w celu wsparcia przedsiębiorców.

Wkłady z programów operacyjnych na rzecz funduszy kapitału podwyższonego ryzyka, pożyczkowych lub poręczeniowych dla przedsiębiorstw, szczególnie dla MŚP, stanowią operacje lub projekty w rozumieniu art. 2(3) Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 takie wkłady muszą być dalej zainwestowane, pożyczone lub przeznaczone na poręczenia. Takie inwestycje, pożyczki lub poręczenia nie stanowią „niepodzielnego zadania o sprecyzowanym charakterze gospodarczym lub technicznym” w rozumieniu art. 39 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006, dlatego nie mogą być uznawane za duże projekty.

Rozpatrując kwestię występowania pomocy publicznej należy stwierdzić, że co do zasady fundusz inwestycyjny lub narzędzie inwestycyjne sam w sobie nie jest beneficjentem pomocy, jest bowiem narzędziem pośrednim dla transferu pomocy dla inwestorów lub przedsiębiorstw, w które się inwestuje.

Warunkiem koniecznym jest aby inwestycja dokonywana była na warunkach, które byłyby możliwe do przyjęcia dla normalnego podmiotu gospodarczego w kontekście gospodarki rynkowej.

Pomoc dla zarządców funduszu lub przedsiębiorstwa zarządzającego funduszem występuje wtedy, gdy ich wynagrodzenie nie odzwierciedla w pełni poziomu aktualnego wynagrodzenia rynkowego w podobnych sytuacjach.

W kontekście problemu wkładu własnego do projektów funduszy, które korzystały ze wsparcia w ramach SPO WKP i zamierzają ubiegać się o dofinansowanie w ramach RPO, można opierać się na stwierdzeniu, że w związku z tym, iż operacja zawiera wkład z danego programu operacyjnego w instrument inżynierii finansowej do wykorzystania w zakresie tego programu operacyjnego, możliwe są wkłady z więcej niż jednego programu operacyjnego na rzecz tego samego instrumentu inżynierii finansowej.

W tym przypadku instrumenty inżynierii finansowej muszą mieć osobne rachunki lub utrzymywać odpowiedni kod księgowy dla wpłat z każdego programu operacyjnego dla celów sprawozdawczości i audytu.

UWAGA: do ostatecznego potwierdzenia przez IZ SPO WKP

W dniach 24-25 września br. odbędzie się posiedzenie Komitetu Koordynującego Fundusze przy Komisji Europejskiej (Coordination Committee of the Funds – COCOF), podczas którego zgłaszane będą uwagi krajów członkowskich na temat inżynierii finansowej, które do tej pory nie zostały zaprezentowane.

Najprawdopodobniej posiedzenie to przyniesie ostateczne rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie.

MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO

Dziękuję za uwagę

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Warszawa, ul. Wspólna 2/4

www.mrr.gov.pl

www.fundusze-strukturalne.gov.pl